

Ilinniartitsisutut ilinniarsimasut ilinniartitsisutut sooruna atorfeqanngitsut?

Atuagassiap meeqqat atuarfianni ilinniartitsisutut ilinniarsimasut pingasut apersorpai.

Taakkua assigiissuteqarput; Meeqqat atuarfiini ilinniartitsisutut atorfeqanngillat.

Akissaatit, ulapinnerujussuaq, fagiginngisanillu atuartitsineq nuannarineqanngillat.

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffianni, siulittaasup, Elna Thomsen Heilmannip, ukiortaami oqaaseqaammini meeqqat atuarfiini ilinniartitsisussaaleqineq ilaatigut ima oqaasertalerpaa.

- Ilinniarititsisussaqaarniarneq eqqarsaatigalugu kisitsisit kingulliit takutippaat ilinniar-titsisutut ilinniarsimasut soraarninngorsinnaasut ukiut tulluuttut sisamat-tallimat ingerlaneranni 100-t sinningaatsiarlugit ini-ssisimasut. Pineqartut amerlasoorujussuupput, illuatungaani ukiuni kingullerni ilinni-artitsisunngortuni meeqqat atuarfianni sulilertartut ikippallaarlutik.

- Politikkerit kissaatigaat nunatsinni atuartitsineq pitsaanagerusariaqartoq aammalu inuusuttortagut ilinniagaqartut inuiaqatigiinnilu sullissisut amerlanerusariaqartut. Oqartariaqarpunga ullumikkut ukiullu siuliini annerusumik meeqqat atuarfiat ilinniartitsisussaqaarniarnerlu politikkikkut aallunneqarnikuunngillat, naak pissutsit ilungersunartumik inissisimagaluartut, siulittaasoq ukior-taami oqaaseqaammini ilaatigut taama allappoq.

Atuagassiami Ilinniartitsisumi aaqqissuisup, meeqqat atuarfianni ilinniartitsisutut ilinniarsimasut pingasut, ilinniagartik atornagu ulluinnarni atorfeqartut sooq meeqqat atuarfiini atorfeqannginnerat pillugu oqaloqatigai. Taakkua oqaluttuassartaat tullerilaarlutik atuarneqarsinnaapput.

Aqqalu Sandgreen. Assi: Nammineq pigisaq.

Aqqalu Sandgreen: Akissaatit naapertuutinngillat

Aqqalu Sandgreen, Aasiammiu, Nuummi maanna najugalik ilinniartitsisutut ilinniarsimasutut 2023-imi aasaagaa allagartaqalerpoq. Taanna ilinniartitsisutut naa-

mmassereernermi kingorna ilinniakkani atorlugu meeqqat atuarfianni atorfeqar-nikuunngilaq. Tamanna ima tunngaviler-sorpaa:

- Assersuutigalugu Nuummi inissiamut alla-nullu akiliigaanni, soorlu kallerup innera, internetsi akileraarnissaq tamakkualu allat ilanngussuukkaangata aningaasarsiat inger-laannaq nungupajaartartussatut takusinnaa-gakkit taanna orniginartinnikuunngilara ator-finiffigissallugu, Aqqalu Sandgreen oqarpoq.

Taanna meeqqat inuusuttullu angerlarsima-ffiup avataanut inissitat angerlarsimaffianni atorfeqarpoq. Timi Asimi, Nuummi. Sapaatit akunneranut akunnerni 24-ini marluk-pinga-soriarluni sulisarpoq.

IMAK-ip Namminersorlutik Oqartussallu isu-maqatigiissutaat maanna atuuttoq naaper-torlugu ilinniartitsisutut naammasserlaaq meeqqat atuarfianni sulilissaguni tunngaviu-sumik 24. 354,37 koruuninik akissarsiaqa-ssaaq. Taakkulu Aqqalu Sandgreenip sullugai, naak aamma ilinniartitsisutut sulerusukkalu-arluni.

- Ulluinnarni sulineq qanoq ilungersunartigi-sinnaanersoq nalunagu akissatigut naaper-tuutinngitsoqarnera uanga maluginiarnikuu-ara. Soorlu suliffimmi qanoq annertutigisu-mik imminut tunniusimalluni sulilluni, aki-ssaatit uanga isumanni appasippallaaramik ilinniartitsisutut nutaatut aallartinnermi, Aqqalu Sandgreen oqarpoq.

Naammasseqatigiit affaat ilinniartitsisutut sulinnigitsut

Aqqalu Sandgreen ilinniartitsisutut ukiuni taakkunani ilinniarnerni naluunngisartaar-torluarpoq. Taakkualu amerlaqisut nammi-nermitut, tassa meeqqat atuarfiini sulinni-gitsut, taanna oqaluttuarpoq.

- Maluginiarnikuuara ilinniartitsisutut ilinni-arsimasunngoqqammersut meeqqat atuar-fiini atorfinikkaluaannariarlutik ilaat ukioq ataasiinnariarlugu ilinniagartik atornagu allani atorfeqalersartut. Taamaattut amerla-suut nalunngilakka. Tamanna allanngortinne-qassappat aningaasarsiatigut aaqqiinissaq suliassaavoq pingaarnerpaaq. Assersuutigii-nnarlugu uanga naammasseqatima affai ili-nniartitsisutut sulinnigillat, Aqqalu Sandgreen oqarpoq.

Kalaallit Nunaani meeqqat atuarfiini ilinniar-titsisussameerneq ajoraluqaqsumik nutaarsi-assaajunnaarnikuuvoq. Tassalu ilinniartitsisu-toqqat soraarninngortussat kingoraartissara-lui amerlasuut ilinniartitsisutut meeqqat atu-arfiini sulerusugatik. Tamanna killup tungaa-nut saatsinneqassappat aningaasat pingaar-paasut, ilinniartitsisoq meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffianni atorfilik isumaqarpoq.

- Meeqqat pingaarnarpaatut inissinneqartar-put. Ilinniartitsisussaaleqiniannigikkaanni isu-maqarpunga aningaasarsiat tulluarsarneqar-tariaqartut ilinniartitsisuuneq soqutiginarsar-lugu, Aqqalu Sandgreen oqarpoq.

Taanna misilittakkanik katersereeruni ilinnia-kkani atorlugu meeqqat atuarfianni sulileru-

suppoq.

Inuk Ostermann Sørensen: Ulapinnaqaaq

Meeqqat atuarfianni ilinniartitsisutut naammassinikoq meeqqat atuarfianni maanna sulinngitsoq alla aamma apersorparput. Inuk Ostermann Sørensen. Taanna ilinniartissuarmi 2020-imi naammassivoq. Niuernermik ilinniartimmimi Nuummi maanna atorfeqarpoq. Fagit ilinniartitsisunngorniarluni ilinniarsimasani danskisut tuluttullu atuartitsissutigisarlugit. Tamanna naammagisimaarpaa.

- Nuannareqaakka. Piareersarluarnissamut piffissaqarluarlunga, atuartitsinertaalu ukkasinnaallugu. Suliassat atuartitsinerup sania-tigut suliassat initorujunngitsut, Inuk Ostermann Sørensen oqarpoq.

Taanna ilinniartitsisutut ilinniarsimasunngoreerluni Nuummi Atuarfik Hans Lyngemi Kangillinnguillu aturfiani ilinniartitsisutut sulinermik misilittagaqarpoq. Ilinniarnerminimi meeqqat atuarfianni sulinissani siunertarigaluarpaa.

- Kisianni ukiup affaa meeqqat aturfiani sulininni ulaperujussuarama, unnukkut piareersarnerit ingerlattariaqarnikuullugit, Inuk Ostermann Sørensen oqarpoq.

Ullup tullianut atuartitsinissamut unnussuarmut piareersartarneq fagit ilinniarsimanngisat atuartitsissutigitinneqarnerannik ilaatigut peqquteqarpoq.

- Inuiaqatigiilerineq, nipilersorneq, upperisarsiorneq, inuttullu ineriartorneq ilisimasaqarfiginagit atuartitsigallarama unnussuup tungaanut sulisarnikuuvunga, piareersarlu-

nga. Ullukkut angumerisinnaannginnakku. Skemakka ulikkaaqqasut, saniatigullu ataat-simiinnerit ingerlattarlugit, piareersarnissamut piffissaqannginnama, unnukkut piareersartariaqartarnikuuvunga. Massakut atorfinni taamaanngilaq. Fag-it ilinniarnikuusakka, nuannarisakka, atuartitsissutigisarpakka, Inuk Ostermann Sørensen oqarpoq.

Inuk Ostermann Sørensen. Assi: Nammineq pigisaq.

Soraartutut misigineq ajortoq

Inuk Ostermann Sørensen meeqqat aturfiani ilinniartitsisutut atorfeqallatsialeralu- arnermini qasusaqaaq. Taamalu sulineq naggataatigut nuannerunnaarpoq.

- Ulapinnaqaaq, qasunarlunga. Soraartutut misigineq ajorpunga. Nalorsarpunga taamani, ingammik atortut tungaatigut suna taamaat nammineq ingerlakkakku. Danskisut tuluttullu ajunngillat, ilinniarnerma nalaani katersanik ulikkaarama atuartitsissutinik.

Kisianni fag-ini allani misigigama naqqaniik suut tamaasa katersortariaqarlugit. Taassuma saniatigut ilinniartitsinissamut pilersaarutit misissuataartariaqarlugit.

Periarfissaqaraangama atuagassat atuartapakka, soraartutulli misiginngisaannarlunga. Naggataatigut nuannerunnaarpoq, taanna oqarpoq.

Piareersarnek maangaannartoq

Inuk Ostermann Sørensenip meeqqat atuarfianni ilinniartitsisutut maanna sulissagaluaruni angajoqqaat peqataanerunissaat kissaaitigigaluarpa. Angajoqqaammi amerlanerpaat atuartuutimik angusaannik pingaartitsinngitsut taanna isumaqarpoq.

- Angajoqqaat suleqatigalugit sulinissasiunertaavoq. Taannalu ajornarsinnaavoq. Angusakkartitseqqaarama pakatsinikuunga angajoqqaat taamak ikitsigisut takkummata. Piffissaq sivisooq atoreerlugu Angusakka suliaralugit, unnussuup tungaanut suliniarluni, angajoqqaat takkutinngitsoortut nukillalaannartorjuungami. Misiginikuuvunga asuli sulillunga, utaqqerujoorlunga. Pingaartitsisullu ataasiakkat qujanaqaat. Kisianni ajoralarumik amerlanerpaartaat oqaloqatiginngitsoorpakka, Inuk Ostermann Sørensen oqarpoq.

Taassuma meeqqat atuarfiini ilinniartitsisut ukiuni kingullerni amigartuarnerat arajutsisimangilaa. Tassunga aqqeeqataarusulluni ilinniartitsisutut siunissami sulileqqissinnannini periarfissaatippaa. Taamaaliussagunili suliffini aqqutigalugu inigisani annaassallugu. Ilinniartitsisoqatimilu meeqqat atuarfianniittut amigartuarnerat ima oqaasertalerpaa:

- Uggornarpoq, ajuusaarnarpoq. Uanga isumanni ilinniartitsisuuneq pilerinarsartariaqarami. Pilerinartuusariaqarpoq nuannersortaalu saqqummiullugit. Soorlu uanga nuannarisorujuuara atuartunut attaveqarneq. Atuartut ineriartornerat malinnaavigalugu nuannertorujussuuvog, Inuk Ostermann Sørensen naggasiivoq.

Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiini tamani timelæritut atorfillit 200-it missaanniipput.

Steve Pedersen-Hindrup: Meeqqat atuarusussuseqanngippallaaqaat

Apersukkatta pingajuat KNR-ip raatiuaviisi-anik tusarnaartartut ilisarissajunnarsivaat. Steve Pedersen-Hindrup. Taanna iminneqartartut, tassa freelanceritut namminersortuuvog. Ilinniartitsisutut 2023-imi aasakkut naammassivoq. Taanna ilinniarsimasunngor-earnermi kingorna Nuummi Ilulissanilu meeqqat atuarfiini ilinniartitsisutut aamma sivi-sunngitsumik atorfeqallatsiarpoq. Takorloortagaali allarluinnaapput. Ilinniartitsisutullu maanna sulinnginnini arlalinnik peqquutilik itisilerpaa.

- Tuluttut bacheloreqarfingalugu atuartitsissutiginerpaasamma ilagaat, taannalu sapaa-tip akunneranut atuartitsissutigineqartarnera ikilisinneqarnikuuvog, danskisullu amerli-isinneqarlutik. Taamaalluni atuartitsissutigisartakkakka ikilimmata klassi amerlanerusut atuartittariaqalerlugit, danskisut amerlisinneqarneri tuluttullu ikilineqarneri isumaqatiginngilara. Tamanna kajumissutsinnut sunniinikuuvog.

- Aamma ilinniartitsisunngorlaatut klasse “nuannarineqanngitsoq” tunniunneqarpoq,

taamaalilluni atuartitsineq ilinniarsimasunngoqqammiinnarluni artornarnerusin-naalluni. Aamma oqaatigilluaannaraanni atuartut atuarusunngitsut atuartissallugit oqittuinnaangilaq, ulluinnarnilu nuannaarniaruma nuannarinerusannik suliffeqartariaqarpunga. Massakkut sumiikkaluarlungaluunniit suliffiga ingerlassinnaallugu aamma pitsaavoq, Steve Pedersen-Hindrup oqarpoq. Ajornartorsiulli taakkuinnaangillat. Ilinniartitsisutummi sulissaguni nulianilu najugassaminnik amigaateqarput. Tamanna ilaatigut peqqutaalluni nuliariit taakkua Portugalimi maanna najugaqarput. Ilinniartitsisutut ilinniarsimasup ilinniakkani atorlugu siunissami qaninnermi atorfeqarnissani naatsorsuutiginngilaa, tusagassiorfimmimi sulineq nuannaraa.

**Steve: Inuusuttut
tusaaniarnerusariaqaraluarput**

Meeqqat atuarii ilinniartitsisut ukiuni tulluuttuni soraarningulersut amerlapput. Taakkuali taartissaat ilinniartitsisutut sulissappata atuariit ingerlanneqarneri qangani-sarpalaartut nutarsartariaqartut ilinniartitsisoq Portugalimi najugalik isumaqarpoq. Tuluit oqaasii danskit oqaasiinit ilaatigut pingaarnertilerlugit.

- Inuusuttut ilinniarsimasunngorlaat isumaat tusarniarneqarpata, ilinniartitsisunngorlaallu periusitoqqamut pulatiinnartarunnaarunikkit allannguisoqarsinnaavoq, sulinissarlu kajungernarnerulerluni, Steve Pedersen-Hindrup naggasiivoq.

**Siulittaasup qisuariaataa: Qinikkat
isiginnaaginnarnerat killeqartariaqarpoq**

IMAK-ip siulittaasuata, Elna Thomsen Heilmannip, ilinniartitsisut pingasut ilinniartitsisutut sulinnginnerminnut tunngavilersuutaat atuarpai. Taakkualu pingasuinnannginnerat nalunngilaa.

-Ilinniartitsisutut ilinniagallit, nukissalissuit, meeqqat atuarii ilinniartitsisutut sulinnginnerat uggornarpoq ajuusaarnarlunilu. Politikkerit qinigaasussat suliassatut siullertut piaarnerpaamik sulissutigisariaqarpat meeqqat atuarii ilinniartitsisunut sinaakkutit pitsaasuunissaat, sullivimmi avatangiisit ullutsinnut naleqquttuunissaat, suliffigissaanerlu annertuumik aallunneqartariaqarpoq. Allannortoqanngippat ukiuni qaninnerpaani nunatsinni meeqqat atuariat ilinniartitsisussaqaarniarnikkut isasuussaaq. Pisortanut isumaqatigiinniagajalerpugut sulineri atukkat akissaatillu pitsaanerulernissaat tamaviaarutigissavagut. Neriuppugut illuatungerisatta IMAK-imit ilungersuutigut tigulluarlugit tapersersussagaatigut, siulittaasoq oqarpoq.

IMAK sulineri isumaqatigiissut pillugu Namminersorlutik Oqartussanut upernaq manna isumaqatigiinniassaaq.

Hvorfor er uddannede lærere ikke ansat som lærere?

Bladet har interviewet tre uddannede folkeskolelærere. De har en ting til fælles: De er ikke ansat som lærere i folkeskolen. De er ikke begejstrede for lønningerne, det store arbejdspress og at skulle undervise i fag, de ikke har lært.

Forkvinden for Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat, IMAK Elna Thomsen Heilmann, udtalte bl.a. følgende om lærermanglen i folkeskolen i forbindelse med sin nytårsudtalelse:

- Med hensyn til lærermanglen, så viser de seneste tal, at der er noget over 100 uddannede lærere, der kan gå på pension i løbet af de næste 4-5 år. Det er et betragteligt antal, og på den anden side, er der gennem de senere år for få af de uddannede lærere, der bliver ansat i folkeskolen.

- Politikerne ønsker, at undervisningen skal være bedre, og at flere unge uddannes og bidrage til samfundet. Jeg må sige, at i dag og de tidligere år er folkeskolen og rekrutteringen af lærere ikke blevet politisk prioriteret, selvom situationen er alvorlig, skriver forkvinden i sin nytårsudtalelse.

Fagbladet Ilinniartitsisoq's redaktør har talt med og spurgt tre uddannede folkeskolelærere, som ikke benytter deres læreruddannelse i deres nuværende arbejde, om hvorfor de ikke er ansat i folkeskolen. Deres historier kan læses i herunder.

Aqqalu Sandgreen: Lønnen er ikke rimelig

Aqqalu Sandgreen er fra Aasiaat, men er nu bosat i Nuuk, fik sit læreruddannelsesbevis i sommeren 2023. Han har ikke brugt sin læ-

reruddannelse til en ansættelse som lærer i folkeskolen, og begrundet det med følgende:

- For eksempel, hvis man i Nuuk har betalt husleje og andre udgifter, såsom elektricitet, internet, skat og andet, kunne jeg se, at min løn hurtigt vil være udhulet. Derfor fandt jeg det ikke attraktivt at tage lærerjobbet, siger Aqqalu Sandgreen.

Han er nu ansat i et hjem for børn og unge, anbragt uden for hjemmet, Timi Asimi i Nuuk. Han arbejder 2-3 gange ugentligt i 24 timer ad gangen.

I følg. overenskomsten mellem IMAK og Selvstyret, får en nyuddannet folkeskolelærer, som ansættes i folkeskolen en grundløn på 24.354,37 kr. Det mener Aqqalu Sandgreen er for lidt, selv om han godt kan tænke sig at arbejde som lærer.

- Jeg ved, hvor udfordrende det daglige arbejde kan være og har selv konstateret, at aflønningen ikke er tilstrækkelig. Efter min mening er begyndelseslønnen som lærer for lav i forhold til at skulle arbejde fuldt ud engageret, siger Aqqalu Sandgreen.

Halvdelen af de færdiguddannede arbejder ikke som lærere

Aqqalu Sandgreen fik mange nye bekendtskaber i de år, han studerede til lærer. Han fortæller, at de fleste af dem – som han selv - ikke arbejder i folkeskolen.

- Jeg har bemærket, at mange af de nyuddannede lærere får en kort karriere i folkeskolen, nogle tager et andet arbejde uden for folkeskolen efter blot et års ansættelse. Jeg kender mange af dem. Hvis det skal ændres, er det vigtigste arbejde at regulere lønnen. Bare som eksempel kan jeg nævne, at halvdelen af dem, der sammen med mig gennemførte læreruddannelsen, ikke arbejder som lærere, udtaler Aqqalu Sandgreen.

Lærermanglen i den grønlandske folkeskole er desværre ikke nogen nyhed. Og de uddannede lærere, der ellers skulle erstatte de ældre lærere, der går på pension, ønsker ikke at arbejde som lærere. Hvis denne udvikling skal vendes, er aflønningen det vigtigste, mener læreren, der i dag er ansat i en institution for børn og unge.

- Børnene sættes som den højeste prioritet. For at undgå lærermangel mener jeg, at lønningerne skal tilpasses, så lærerjobbet bliver attraktivt, siger Aqqalu Sandgreen.

Han ønsker at udnytte sin uddannelse som lærer, når han har fået mere erfaring.

Inuk Ostermann Sørensen: Der er et stort arbejdspress

Vi har også talt med en anden læreruddannet, som i dag ikke arbejder i folkeskolen. Inuk Ostermann Sørensen. Han blev færdiguddannet fra Ilinniartissuaq i 2020, og er i dag ansat i Niuernermik Ilinniartfik i Nuuk. Her underviser han i de fag, han har lært under uddannelsen, nemlig dansk og engelsk. Det er han tilfreds med.

- Det er jeg meget glad for. Jeg har god tid til en grundig forberedelse, og kan koncentrere mig om undervisningen. Inuk Ostermann Sørensen fortæller, at opgaver, der ligger uden for selve undervisningen, fylder meget lidt.

Efter endt læreruddannelse har han fået sig nogle erfaringer som lærer på Atuarfik Hans Lynge samt Kangillinnguit Atuarfiat i Nuuk. Under uddannelsen var det hans agt at arbejde i folkeskolen.

- Men i det halve år, jeg arbejdede i folkeskolen, havde jeg meget travlt og måtte forberede mig om aftenen, siger Inuk Ostermann Sørensen.

At jeg måtte forberede næste dags undervisning til langt ud på aftenen, skyldtes til dels, at jeg måtte undervise i fag, jeg ikke var uddannet i.

- Mens jeg underviste i folkeskolen måtte jeg arbejde og forberede mig til langt ud på aftenen i samfundsfag, musik, religion og

personlig udvikling – fag som jeg ikke havde kendskab til. Jeg kunne ikke nå det om dagen. Mit skema var fuldt belagt, hvor der også var møder ved siden af, så jeg havde ikke tid til at forberede mig og måtte klare det om aftenen. Sådan er det ikke i mit nuværende arbejde. Jeg underviser i de fag, jeg er uddannet til og er glad for, siger Inuk Ostermann Sørensen.

Jeg følte aldrig, at jeg havde fri

Inuk Ostermann Sørensen blev meget træt i den korte periode, han var ansat som lærer i folkeskolen. I sidste ende forsvandt arbejdsglæden.

- Der var et stort arbejdspress, og det var trættende. Jeg følte aldrig, at jeg havde fri. Jeg var usikker dengang, især fordi jeg selv stod for alt, hvad angår materialerne. Det var OK i dansk og engelsk, fordi jeg under uddannelsen samlede mange materialer sammen under uddannelsen. Men i de andre fag følte jeg, at jeg måtte starte med at samle alt fra bunden. Ved siden af måtte jeg arbejde mig igennem alle lærerplaner. Jeg læste læsestoffet, når jeg havde lejlighed til det, men jeg følte aldrig at jeg havde fri. Og til sidst havde jeg mistet glæden, siger Inuk.

Spildt forberedelse

Hvis Inuk Ostermann Sørensen skal arbejde i folkeskolen, ønsker han, at forældrene engagerer sig i højere grad. Han mener, at de fleste forældre ikke går op i børnenes resultater.

- Det er formålet, at vi skal arbejde i et samarbejde med forældrene. Og det har ikke

været muligt. Første gang jeg skulle fremlægge 'Angusakka' blev jeg meget skuffet over, at der var så få forældre, der mødte op. Det var meget nedslående, at forældrene ikke mødte op, efter at jeg havde brugt så megen tid på Angusakka, og arbejdet til langt ud på aftenen. Jeg følte, at mit arbejde var spildt, at jeg bare måtte vente, så jeg var, meget taknemmelig over de få forældre, der kom. Men desværre fik jeg ikke talt med flertallet af forældrene, udtaler Inuk Ostermann Sørensen.

Inuk er fuldt bevidst om de senere års store lærermangel i folkeskolen. For at kunne bidrage til løsningen af dette problem, overvejer han muligheden for at vende tilbage som lærer i fremtiden. Men hvis han gør det, vil han miste sin nuværende tjenestebolig. Om lærermanglen i folkeskolen udtaler han:

- Det er ærgerligt og trist. Efter min mening, bør lærerjobbet gøres mere attraktivt. Arbejdet skal være attraktivt og de positive sider skal fremhæves. For eksempel er jeg selv meget glad for kontakten med eleverne. Det er dejligt at følge med i elevernes udvikling, slutter Inuk Ostermann Sørensen.

Der er ca. 200 timelærere ansat over hele Grønland.

Steve Pedersen-Hindrup: Børnene har for lidt motivation for skolen

Den tredje person, vi har interviewet vil være kendt af lytterne til KNR's radioavis: Steve Pedersen-Hindrup. Han er freelance-journalist. Han blev færdiguddannet som lærer i sommeren 2023. Siden dimissionen har han kortvarigt været ansat som lærer i Nuuk og Ilulissat. Men det var helt anderledes, end det han havde forestillet sig. Han uddyber begrundelsen for, at han ikke arbejder som lærer i dag:

-Med en bachelorgrad i engelsk, er det det fag, jeg mest har undervist i, men antallet af undervisningstimer pr. uge er blevet reduce

ret, mens antallet af dansktimer er blevet øget. Da mine timer blev reduceret, måtte jeg undervise flere klasser, og jeg var ikke enig i at dansktimerne skulle øges, hvor engelsktimerne blev reduceret. Dette har påvirket min motivation.

- Som nyuddannet lærer fik jeg også en klasse, som "ingen var glad for", og således blev undervisningen udfordrende for mig som nyuddannet lærer. Og for at sige det ligeud, så var det ikke nemt at skulle undervise elever uden motivation for skolen, og hvis jeg skal beholde min daglige glæde, må jeg have et arbejde, jeg er glad ved. Det er også godt, at jeg i dag kan udføre mit arbejde, uanset hvor jeg befinder mig, siger Steve Pedersen-Hindrup.

Der var også andre problemer. For at kunne arbejde som lærer manglede han og konen en bolig. Og det er en af grundene til, at parret nu bor i Portugal. Den uddannede lærer forventer ikke at bruge sin uddannelse til en stilling som lærer i den nærmeste fremtid, og nyder at arbejde inden for et nyhedsmedie.

Steve: Der bør lyttes mere til de unge

Antallet af lærere i folkeskolen, der går på pension i de kommende år, er stort. Læreren, der nu er bosat i Portugal, mener, at hvis pensionisternes afløsere skal arbejde som lærere, skal skolerne modernisere deres forældede måder at drive skole på. Blandt andet bør engelsk have en mere fremtrædende plads end dansk.

- Hvis de nyuddannedes meninger bliver hørt, og de nye lærere ikke længere tvinges ind de gammeldags måder at drive skole på, kan der ske forandringer, og arbejdet kan blive mere attraktivt, slutter Steve Pedersen -Hindrup.

Forkvindens reaktion: Politikernes passivitet må stoppe nu

Forkvinden for IMAK, Elna Thomsen Heilmann, har læst de tre læreres begrundelser for ikke at arbejde som lærere. Hun er be-

vidst om, at det ikke kun drejer sig om tre personer.

-Det er ærgerligt og trist, at disse uddannede, resursestærke lærere ikke arbejder i folkeskolen. De politikere, der bliver valgt, bør som deres første opgave og snarest muligt arbejde for at sikre gode rammer for lærerne i folkeskolen, at arbejdsmiljøet er tidssvarende, og at der generelt er mere fokus på forbedring af vilkårene på arbejdspladsen.

Hvis der ikke sker forandringer, vil folkeskolen i Grønland bryde sammen i forhold til at have lærere nok. Inden længe skal vi i gang med forhandlingerne, og her vil vi gøres vores yderste for at forbedre arbejdsvilkår og lønninger. Vi håber, at modparten vil tage IMAK's bekymringer alvorligt og støtte os, siger forkvinden.

I løbet foråret forhandler IMAK med Selvstyret om arbejdsvilkårene.

Qineqqusaartut meeqqat atuarfiata iluanut milorujussuivallaalinnginnerini.

Marlunngorneq 4. februar 2025 KNR-imi Illeq immikkut aallakaatinneqarmat partiit siulittaasui apersorneqarput.

Qineqqusaarneq aallartiinnartoq meeqqat atuarfiat suliassinneqarpallareerpoq. Qinersinnaasut ikippallaartut qinersiartortarnerannut atatillugu partiit siulittaasuisa ilaasa suliassaq Meeqqat atuarfiannut miloriuteriikatappaat. Tamanna nalinginnaavallaqaaq.

Meeqqat atuarfianni inuiaqatigiilerinermi inuiaqatigiinnut tamat oqartussaaqataaneerat tunngavigalugu ingerlasunut ineriartortarnerannullu tunngasut ilinniartitsisut ingerlaavartumik suliassaannut ilaareerput aammalu atuarfiit tamat oqartussaanerannut ulloqartitsinikkut immikkut sammisareerpaat sammiuarlugillu, pineqartummi ilikagassatut anguniagassaneereerput.

Inuiaqatigiit qinersiartortarnerannut atatillugu inuiaqatigiit peqataasutut misigalutik akisussaaqataassappata atuarfillu aallaavi-

ussappat aallarniutissat ilagisinnaavaat atu-
arfiit aqunneqarnerinut atatillugu atu-
arfinni siulersuisut oqartussaanerisa annertusaaffi-
ginissaat. Taamaaliornikkut atu-
arfinni malugineqaleriissammat oqar-
tussaaqataaneq.

Ukiuni arlalissuannngortuni inatsisartuni
kommunalbestyrelsenilu qinikkat qulaaniit,
atu-
arfinni klassinut isinngiluatsiaanartutut
illutik, naalakkiisarnerat atuuppallaarujus-
suaqaaq.

Atu-
arfinni pisariaqartinneqartoq tassaavoq
atu-
arfiit, ilinniartitsisut, angajoqqaat atu-
artullu suliniutaasa ineriartortikkusutaasalu
politikkerinit tapersersorneqarnissaat inis-
saqartinneqarnissaallu.

Qinikkat aamma iliuuseqarfigisinnaavaat
ilinniartitsisut qitiusumit pikkorissartin-

Inden kandidaterne kaster alt muligt over på folkeskolen

Tirsdag den 4. februar 2025 blev partileder-
ne interviewet i en speciel udgave af Illeq
på KNR.

Knap er valgkampen gået i gang, før det ly-
der til, at man påtænker at give folkeskolen
yderligere opgaver.

I forhold til den almindeligvis lave valgdelta-
gelse, tøvede nogle af partilederne ikke

neqartarnerannut ilinniaqqittarnerannullu
aningaasatigut annikillisaasimanerujussuup
iluarsiiffigineqarnissaa. Ukiuni makkunani
nunatsinni avatitsinnilu ineriartorneq taa-
ma sukkatigitillugu pikkorissartuarneq ilin-
niaqqinnerlu aqqutissaapput.

Meeqqat atuartitsiner-
mi atortussatigut as-
sigiinngitsunik atugassa-
qartitaallutik atu-
arfinni atortussat kommu-
nit ilaannit sipaar-
niarfigineqartuarput taamaattumillu as-
sessorissanik assigisaannillu atu-
artitsiner-
mut pitsaasumik ineriartuutaasinnaasumil-
lu ingerlatsineq tusialluni. IMAK-imiit imiit
qineqqusaartut eqqarsaluaqqaarlutik mis-
suilluaqqaarlutillu qineqqusaarnissaat
kaammattuutigaarput.

/ Elna Heilmann, siulittaasoq.

med at kaste opgaven over på Folkeskolen.
Denne praksis er blevet alt for almindelig.

Demokrati og demokratiets udvikling indgår
allerede i lærernes løbende opgaver i sam-
fundsfagsundervisningen, ligesom skolerne
markerer demokratiets dag gennem særlige
arrangementer, netop fordi temaerne alle-
rede indgår i læringsmålene.

Hvis folkeskolen skal medvirke til at danne
grundlaget for borgernes følelse af deltagel-

se og ansvar i samfundslivet, kan et udgangspunkt blandt andet være en styrkelse af skolebestyrelsernes indflydelse på skolernes styrelse.

På den måde kan man allerede i skolen mærke, at man har medindflydelse. Gennem mange år har de folkevalgte i Inatsisartut og kommunalbestyrelserne i al for høj grad praktiseret – nærmest at gå ind i selve klasselokalerne - og udstedt befalinger fra oven.

Det der er behov for i folkeskolen er, at politikerne rent politisk støtter op om og giver plads til de indsatser som skolerne, lærerne, forældrene og eleverne arbejder med og udvikler.

De folkevalgte kan også gøre noget ved de

store nedskæringer, der er på finansieringen af centralt arrangerede kurser og efteruddannelsestiltag. I en tid hvor udviklingen går så hurtigt både i og uden for landet er kurser og løbende efteruddannelse alt afgørende vigtighed.

Børnene undervises ud fra forskellige undervisningsmaterialer. Nogle kommuner sparer på bevillingerne til anskaffelse af materialer til de praktisk-musiske fag, med det resultat, at undervisningen og udviklingen i fx håndarbejde og lignende fag halter bagud.

IMAK opfordrer kandidaterne til at føre en valgkampagne, der er vel gennemtænkt og vel underbygget.

/ Elna Heilmann, IMAK's forkvinde.

Aningaasanit uninngasuutinit iluanaarutit pillugit nutaarsiassannguamik nuannersumik Lærernes Pensionimiit tigusaqaqqammerpugut.

Lærernes Pension:

”Aningaasanit uninngasuutinit iluanaarutit Nutaarsiassaq tassaavoq, ilaasortat Kalaallit Nunaanni najugallit, ukiumi akileraarfiusumi 2024-mi siunissamilu, aningaasanit uninngasuutinit iluanaarutit akileraarutissaan-nik qanoq akiliisarnissaat pillugu aaqqiisutegarniarluta suliaq aallartinnikkuugatsigu. Naatsorsuutigivarput aningaasanit uninngasuutinit iluanaarutit akileraarutitaat 2024-

mut tunngasut ilaasortat ileqqaagaannit (depot) akilerneqassasut, Kalaallit Nunaanni akileraaruteqarnermut oqartussaasunit ilaasortat augustimi akiligassinneqarnissannut taarsiullugu.

Taamatut aaqqiinissaq suliassaalaarpoq, naatsorsuutigaarpulli aasaru aningaasanit uninngasuutinit iluanaarutinit akileraarutissat naatsorsorneqarnissannut piariissalluta. Suliap ingerlanera pillugu IMAK ilisimatittassavara, piffissarlu eqqorlugu inerisaalluni suliaq naammassisinnaanersoq aamma ilisimatitsissutigisarumaarlugu. Naammassilluarnerput Kalaallit Nunaanni

ilaasortatsinnut nalunaarutigisinnaanngoru-
tsigu nalunaarutitsialaassaaq.”

IMAK:

”Ilaasortatta arlalissuit erloqiummissutigi-
sarpaat ”aningaasanit uninngasuutinit ilua-
naarutit akileraarutaannut akiligassaaq” aa-
saanerani sulinngiffeqareersimatsiarnermi
tigugaangamikku. Taamaattumik IMAK-imiit
Lærernes Pension saaffiginikkuarput aaqqii-
ssuutissamik siunnersuuteqaatigaluta, mas
sakkullu tamanna malillugu Lærernes Pen-
sion iluarsissuteqarlerpoq.

**IMAK har modtaget en glædelig nyhed
omkring kapital afkast fra Lærernes
Pension.**

Lærernes Pension:

”Kapitalafkast

Nyheden er, at vi har startet arbejdet med
at finde en løsning på at afregne kapitalaf-
kastskatten for medlemmer bosiddende i
Grønland for skatteåret 2024 og fremover.
Vi forventer, at kapitalafkastskatten for
2024 bliver betalt af medlemmernes opspa-
ring (depot), frem for, at der bliver sendt en
opkrævning til medlemmerne fra de grøn-
landske skattemyndigheder i august måned.

Det er en løsning som kræver lidt udvikling,
men vi forventer at være klar til sommerens
afregning i kapitalafkastskat. Jeg skal nok
holde IMAK orienteret om forløbet med ud-
viklingen og hvornår jeg med sikkerhed kan
sige, at vi når udviklingen til tiden. Det bli-
ver et godt budskab at sende til vores med-

lemmer i Grønland.”

IMAK:

”Mange af vores medlemmer bliver irriteret
over at modtage en ”kapitalafkastregning”
efter deres ferie. Derfor har IMAK kontaktet
Lærernes Pension med en løsningsforslag
som nu bliver fulgt op fra Lærernes Pensi-
on.”

IMAK-imut ilaasortaanermut akiliut.

IMAK-imiit Akileraartarnermut Aqutsisoqar-
fimmur IMAK-imi ilaasortat ilaasortaaner-
mut akiliutaasa nalunaarutigineqartussaa-
nerinut paasissutissat nassiateqqammer-
paat.

Taamaaliornitsigut qulakkeerneqartarpoq
IMAK-imut ilaasortaanermut akiliut inum-
mut ilanngaammur ilaliunneqarsinnaalerne-
ra, taamaalillunilu akileraarummut akiliu-
tissaaq annikinnerulertarluni. Tamanna ukiut
tamaasa ingerlattarparput.

Qaammammut akiliut 450 kr.-iusoq uki-
umut 5400 kr.-iuvoq. Taannalu inummur
ilanngaammur ilaliunneqartarpoq. Ilaa-
sortaanermut akiliutip annertussusaanut
sunniutaa imaappoq:

	IMAK-imut akiliut IMAK -imut apuuttartog.	Isertitanut ilanngaati sunniutaa (Ilaasortap qaam- mammut	Ilaasortap akili- utaa ilanngaati naatsorso- reernerini.
Avannaata Kommunia (44%)	450 kr.	198,00 kr.	252,00 kr.
Kommune Kujalleq (43%)	450 kr.	193,50 kr.	256,50 kr.
Kommune Qeqertalik (44%)	450 kr.	198,00 kr.	252,00 kr.
Qeqqata Kommunia (42%)	450 kr.	189,00 kr.	261,00 kr.
Kommuneqarfik Sermersooq (42%)	450 kr.	189,00 kr.	261,00 kr.

IMAK medlemskontingent.

IMAK har netop fremsendt oplysninger om medlemskontingentets størrelse til Skattestyrelsen.

På den måde sikres, at personfradraget bliver forøget på baggrund medlemskontingentet og det betyder mindre betaling til skat. Denne praksis foregår årligt.

Det månedlige kontingent på 450 kr.- beløber sig til 5400 kr. årligt. Beløbet forøger personfradraget. At kontingentet bliver en del af personfradraget, har følgende effekt på det beløb, der betales:

	Kontingent, som tilfalder IMAK.	Fradragseffekt (Kroner der går tilbage til medlemmet)	Efter fradraget betaler medlem- met.
Avannaata Kommunia (44%)	450 kr.	198,00 kr.	252,00 kr.
Kommune Kujalleq (43%)	450 kr.	193,50 kr.	256,50 kr.
Kommune Qeqertalik (44%)	450 kr.	198,00 kr.	252,00 kr.
Qeqqata Kommunia (42%)	450 kr.	189,00 kr.	261,00 kr.
Kommuneqarfik Sermersooq (42%)	450 kr.	189,00 kr.	261,00 kr.

Aaqqissuisoqarfik/Redaktion

Elna Heilmann. Akisussaalluni aaqqissuisoq. Ansvarshavende redaktør.

Andreas Wille. Tusagassiortoq. Journalist.

Simon Lennert IMAK-ip allaffeqarfianit. IMAK's sekretariatet.